

DERINIMO PAŽYMA

Dėl Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo Nr. I-1452 2, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 38 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas)

Institucija, rašto data ir Nr.	Pastabos ir pasiūlymai ¹	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
AB Vilniaus metrologijos centro ² 2021-12-07 raštas Nr. S-211207-3	<p>AB Vilniaus metrologijos centro vertinimu, Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo 10–11 str. ir 27–30 str. įtvirtintas paskirtųjų įstaigų licencijavimo modelis prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinam Licencijavimo pagrindų aprašui (2012-07-18 nutarimas Nr. 937 Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo) (toliau – Aprašas).</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad tiek pagal šiuo metu galiojančią Įstatymo 27 str. redakciją, tiek pagal Įstatymo projekte siūlomą 27 str. 2 d. pakeitimą, asmuo įgyja licenciją (ir teisę teikti teisines pasekmes sukeliančias metrologines paslaugas) jau kitą dieną nuo prašymo pateikimo. Atitinkamai, net jeigu Lietuvos metrologijos inspekcija pakankamai operatyviai nustato, kad asmuo netenkina Įstatyme nurodytų reikalavimų (teikia paslaugas neužtikrindamas savo išvadų patikimumo), toks asmuo jau gali būti suteikęs aibę metrologijos paslaugų (pvz., matavimo priemonės patikros sertifikatų), kurios sukėlė labai reikšmingas teisines pasekmes ir visos šios pasekmės išliks nepaisant to,</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Šis klausimas jau svarstytas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijoje (toliau – Ministerija). Argumentai dėl Metrologijos įstatyme nustatyto paskirtųjų įstaigų paskyrimo modelio „D“ (deklaravimas) AB Vilniaus metrologijos centrui pateikti Ministerijos 2021 m. kovo 22 d. raštu Nr. (26.16-61Mr)-3-1320.</p> <p>Europos Sąjungos (toliau – ES) direktyvos ir reglamentai nereglamentuoja paskirtųjų įstaigų atlikti matavimo priemonių, nepatenkančių į techninių reglamentų taikymo sritį, patikrą paskyrimo tvarkos ar reikalavimų tokių matavimo priemonių patikrą atliekančioms įstaigoms. Metrologijos srities ES direktyvose nustatyti matavimo priemonės, patenkančios į šių direktyvų sritį, jų tiekimo rinkai, atitikties įvertinimo, paskelbtosioms įstaigoms keliami reikalavimai.</p> <p>2018 m. nauja redakcija išdėstant Metrologijos įstatymą Ministerija „D“ modelį pasirinko atsižvelgdama į tai, kad šis modelis labiausiai atitiko iki šio Metrologijos įstatymo pakeitimo įsigaliojimo taikytiems paskyrimo veiksams.</p> <p>Ministerijos ir Lietuvos metrologijos inspekcijos (toliau – Inspekcija) žiniomis, nebuvo kilę AB Vilniaus metrologijos centro rašte minimų situacijų, kurios galėjo sukelti grėsmę ir žalą visuomenei ir (ar) žmonių sveikatai dėl paskirtųjų įstaigų</p>

¹ * Teikiant pastabas nurodyti straipsniai ir jų dalys gali neatitikti patikslintame ir pakartotinai teikiamame Įstatymo projekte dėstomų straipsnių ir jų dalių numeracijos.

² Nuo 2022 m. sausio 3 d. AB “Nordic Metrology Science”

	<p>kad vėliau Metrologijos inspekcija panaikins asmens turimą paskirtosios įstaigos licenciją. Svarbu pažymėti, kad metrologinės paslaugos yra susijusios su (i) asmens Konstitucinių teisių apribojimais (teisė į nuosavybę, bausmės už nusikalstamas veikas ir t. t.), tinkamų įrodymų baudžiamuosiuose ir administraciniuose procesuose užfiksavimu; (ii) asmens sveikata ir gyvybe (pvz., medicininių prietaisų patikra); (iii) tinkamos civilinės apyvartos užtikrinimu. Taigi, matavimo priemonėms rodant klaidingus rodmenis (pvz., dėl to, kad nekompetentingai atlikta matavimo priemonės patikra), sukeliami negrįžtami padariniai asmens teisei padėčiai / sveikatai ar gyvybei, o tokią klaidą vėliau išaiškinti gali būti labai sudėtinga, kadangi asmeniui turint licenciją turinčio subjekto išduotą patvirtinimą dėl matavimo priemonės atitikties teisiniams reikalavimams, matavimo priemonės rodmenimis įprastai nėra abejojama. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, paskirtosios įstaigos veiklą būtina licencijuoti taikant griežtąjį „G“ modelį. Kaip nurodo Aprašo 10 p.: (i) netinkamai licencijuojamas veiklos vykdymas kelia riziką pažeisti svarbius visuomenės interesus, o (ii) vėlesnis ūkio subjekto patikrinimas neužtikrina šių interesų apsaugos, kadangi licenciją turinčio subjekto išduoti dokumentai jau gali būti sukėlę aibę negrįžtamų procesų, kurių neįmanoma nei tiksliai identifikuoti, nei sugrąžinti. Pastebėtina, kad ir Europos Sąjungos lygmeniu, pvz., MID ir NAWI direktyvose, numatytas matavimo priemonių atitikį vertinančių įstaigų licencijavimas analogiškai vykdomas taikant griežtąjį („G“) modelį, kuris numato <i>ex ante</i> atitikties licencijuojamos veiklos reikalavimams</p>	<p>netinkamo licencijavimo modelio pasirinkimo. Vadovaujantis Metrologijos įstatymo 27 straipsnio 11 dalimi, paskirtosios įstaigos veiklos priežiūrą atlieka Inspekcija ir taiko atitinkamas priemones, jeigu šios įstaigos nesilaiko joms nustatytų reikalavimų, taip pat priemones pagal Metrologijos įstatymo 28 straipsnio nuostatas dėl paskirtosios įstaigos teisės atlikti matavimo priemonių patikrą sustabdymo.</p> <p>Inspekcijos nuomone, atsižvelgiant į paskirtųjų įstaigų priežiūros rezultatus, nėra tikslinga griežtinti šiuo metu galiojantį paskirtųjų įstaigų licencijavimo modelį. Inspekcija, nuo 2014 m. liepos 1 d. atliekanti paskirtųjų įstaigų veiklos priežiūrą, paskirtųjų įstaigų patikrinimų metu nėra nustačiusi tokių paskirtųjų įstaigų pažeidimų, dėl kurių, jei šie pažeidimai būtų paaiškę teisės atlikti tipo įvertinimą, patikrą, kontrolės sistemos įvertinimą ir (arba) patikrinimus įgijimo metu, ši teisė nebūtų suteikta.</p> <p>Ministerija laikosi minėtame rašte išdėstytos pozicijos ir, atsižvelgdama į AB Vilniaus metrologijos centro 2021 m. gruodžio 7 d. rašte Nr. S-211207-3 pateiktus argumentus ir turimą informaciją apie šiuo metu galiojančio Metrologijos įstatymo praktinio taikymo aspektus, neturi pagrindo didinti administracinės naštos ir reikalavimų įstaigoms, siekiančioms tapti paskirtosiomis, taikant „G“ (griežtas) modelį.</p> <p>Įstatymo projekto pakeitimo tikslas ir jame numatyti pakeitimai nėra susiję su licencijavimo modelių keitimu, tačiau ateityje, atliekant teisinio reguliavimo tobulinimą ir esant pagrįstam poreikiui keisti esamą modelį, jis gali būti peržiūrimas.</p>
--	--	--

	<p>patikrinimą. MID ir NAWI direktyvos aiškiai nurodo, kad valstybės narės turi pateikti Europos Komisijai ir valstybėms narėms ne bet kokią informaciją, kurią gavo iš licencijos siekiančio asmens, bet tokia, kuri atitinka licencijuojamos veiklos kriterijus. <i>Ex ante</i> licencijuojamos veiklos kriterijų įgyvendinimas atliekamas būtent šiame licencijavimo etape.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtino Licencijavimo pagrindų aprašo (2012-07-18 nutarimas Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“) 10 p., Metrologijos įstatymo 10–11 str. ir 27–30 str. apibrėžtas licencijavimo modelis turėtų būti keičiamas iš deklaravimo („D“) į griežtą („G“), numatant <i>ex ante</i> licencijuojamos veiklos kontrolę.</p>	
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. vasario 8 d. išvada NV–311</p>	<p>7.1. reikia sukonkretinti aiškinamojo rašto 9 punkte nurodomus teisės aktus, kuriuos reikės priimti įgyvendinant Projektą.</p> <p>Taip pat, mūsų nuomone, aiškinamojo rašto 9 punkte nurodyti ne visi teisės aktai, kurie turės būti priimti (pakeisti), pvz., siūlome įvertinti, ar neturės būti priimamas teisės aktas įgyvendinant Projekto 3 straipsnį (Įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 6 punktą), ar neturės būti keičiamas Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. Nr. nutarimas Nr.364 ir t.t.;</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Įstatymo projektu nenumatoma papildomų įpareigojimų Inspekcijai, kuriuos reikėtų suteikti Vyriausybės nutarimu. Vadovaujantis šiuo metu galiojančio Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 364 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymą suteikimo“ 1.1. papunkčiu, Inspekcija yra įgaliota atlikti teisinę metrologinę priežiūrą. Įstatymo projekto 3 straipsniu Inspekcijai, pagal Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 3 dalį, kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai, atliekančiai teisinę metrologinę priežiūrą, suteikiama teisė atlikti ir parduodant sveriamų, skaičiuojamų, matuojamų ar dozuojamų prekių kontrolinius pirkimus. Kontrolinis pirkimas, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 6 dalies nuostatomis, vykdomas neplaninio patikrinimo metu, todėl aiškinamojo rašto 9 punkte nurodytas konkretus teisės aktas, kurį reikia pakeisti dėl šių</p>

		kontrolinių pirkimų atlikimo tvarkos t. y. papildyti Planinių ir neplaninių ūkio subjektų ir paskirtųjų įstaigų veiklos patikrinimų taisyklės, patvirtintas Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2022 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 11V-97(1.2).
Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės 2022 m. vasario 8 d. pažyma Nr. NV-312	Manytina, kad tuo atveju, kai Lietuvoje yra akredituota įstaiga, neturėtų būti sudaryta išimtis juridiniam asmeniui tapti paskirtąja įstaiga, savo kompetenciją įrodžius kitu negu akreditavimas būdu, atlikti matavimo priemonės patikrą vienerius metus be akreditacijos	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pasiūlymas susijęs su šiuo metu galiojančia Metrologijos įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatyta išimtimi, į techninių reglamentų taikymo sritį nepatenkančių matavimo priemonių patikras planuojančių vykdyti ūkio subjektų kompetenciją ir nešališkumą įrodyti kitu nei akreditavimas būdu. Ši išimtis nustatyta 2018 m. išdėstant Metrologijos įstatymą nauja redakcija, atsižvelgiant į Nacionalinio akreditacijos biuro (toliau – NAB) teiktą siūlymą leisti įstaigoms įgyti patirtį, atliekant matavimo priemonių patikrą prieš kreipiantis dėl akreditacijos.</p> <p>Pagal NAB pateiktą informaciją, atliekant akreditaciją, vertinama techninė kompetencija atitinkamai veiklai, todėl reikalinga praktiškai įvertinti jau veikiančią įstaigą, kuri turėtų įgaliojimus ir galėtų pademonstruoti veiklos gebėjimus. Ši praktika yra taikoma ir kitų matavimo priemonių t. y. tachografų patikras atliekančioms paskirtosioms įstaigoms pagal Tachografų dirbtuvių veiklos taisyklės, patvirtintas Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2021 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. 2BE-252.</p> <p>Inspekcijos nuomone, atsižvelgiant į paskirtųjų įstaigų priežiūros rezultatus, taip pat nėra tikslinga griežtinti šiuo metu galiojančio paskirtųjų įstaigų licencijavimo modelio, nes nėra nustatoma daugiau metrologijos srities pažeidimų paskirtose įstaigose, kurios paskyrimą gavo pasinaudamos Metrologijos įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nurodytomis išimtimis, lyginant su tomis įstaigomis, kurios paskyrimą atlikti matavimo priemonių patikras įgavo būdamos akredituotos. Pažymėtina, kad įstaigų, kurios paskirtos atlikti matavimo priemonių patikras be akreditacijos yra labai mažai (2 neakredituotos įstaigos bei 5 įstaigos neakredituotos plečiamose matavimo priemonių srityse), todėl yra reali galimybė Inspekcijai suvaldyti rizikas dėl netinkamos tokių įstaigų veiklos.</p>

		<p>Atsisakius šiuo metu Metrologijos įstatyme galiojančios išimties gauti paskyrimą matavimo priemonių patikrai atlikti be akreditacijos, įstaigos, negalėtų pradėti veiklos ir siekdamos tapti akredituotos užtruktų apie metus, todėl tokie griežtesni nustatyti reikalavimai būtų neproporcingi.</p> <p>Įstatymo projektu, patikslinus juridiniams asmenims, jų filialams, padaliniams išimties dėl akreditacijos taikymo sąlygas bei trukmę ir panaikinus galimybę šią išimtį tai pačiai įstaigai taikyti vis iš naujo – bus užtikrinta, kad neakredituotos įstaigos statusas galimas tik tam tikru atveju, o ne taikomas kaip alternatyva akreditacijai ir sudaromos vienodos konkurencijos sąlygos veikti.</p>
--	--	--